

Dezinformační weby a zpravodajství v ČR

Josef Šlerka, Nadační fond nezávislé žurnalistiky, 2. 5. 2019

Popis výzkumu

Exkluzivní výzkum agentury **Nielsen Admosphere** pro **Nadační fond nezávislé žurnalistiky**.

Cílem bylo zjistit základní údaje o vnímání dezinformačních webů a fake news v českém mediálním prostředí.

Cílem nebylo definovat, co jsou fake news či dezinformační weby, ale naopak vyjít od přirozené intuice domácího publika.

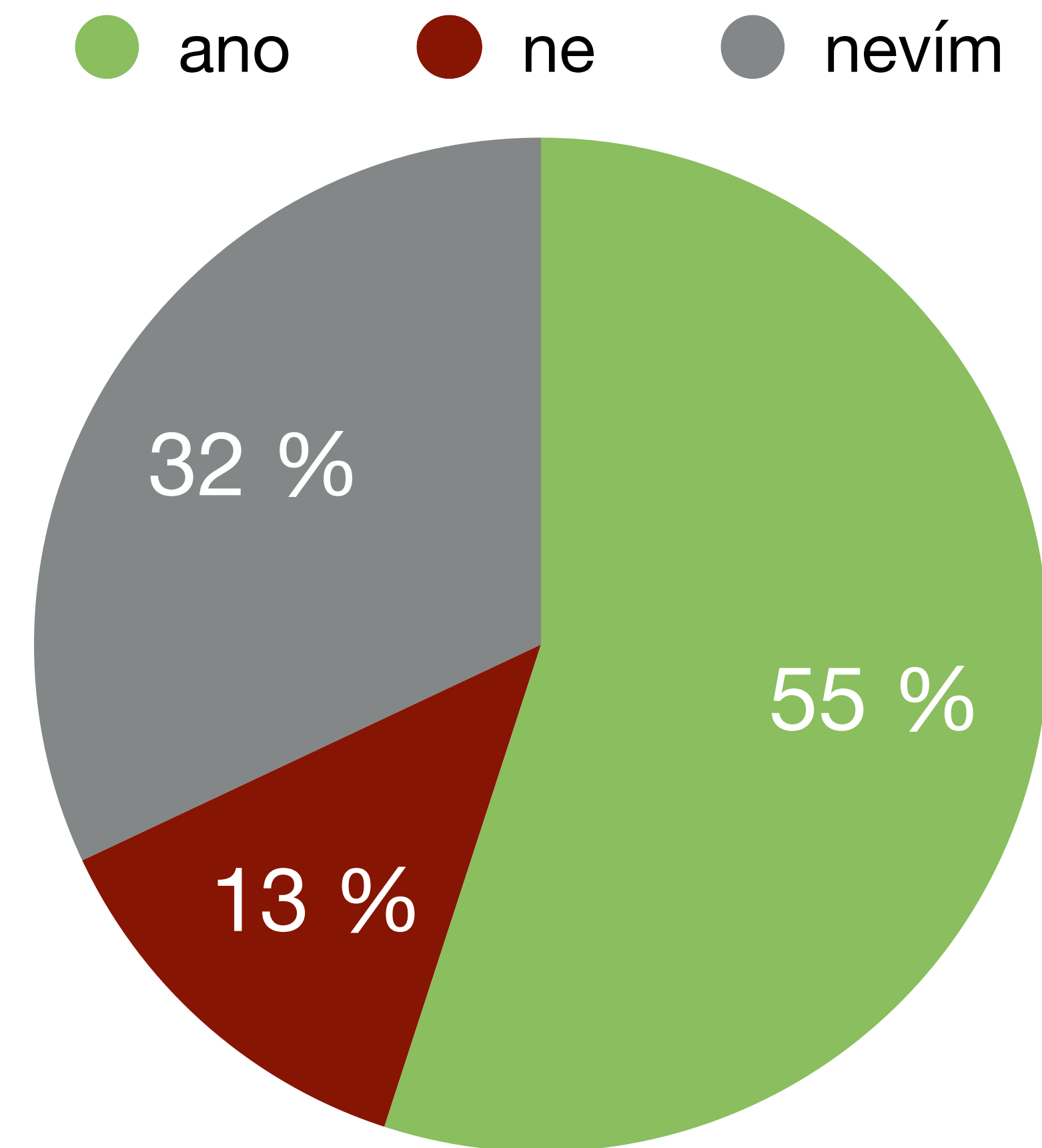

Setkal(a) jste se někdy s dezinformačními weby, s falešnými zprávami, takzvanými Fake news?

Nejvíce lidí, kteří se setkali s fake news, nalezneme ve skupině 15–24 let a to 73 %

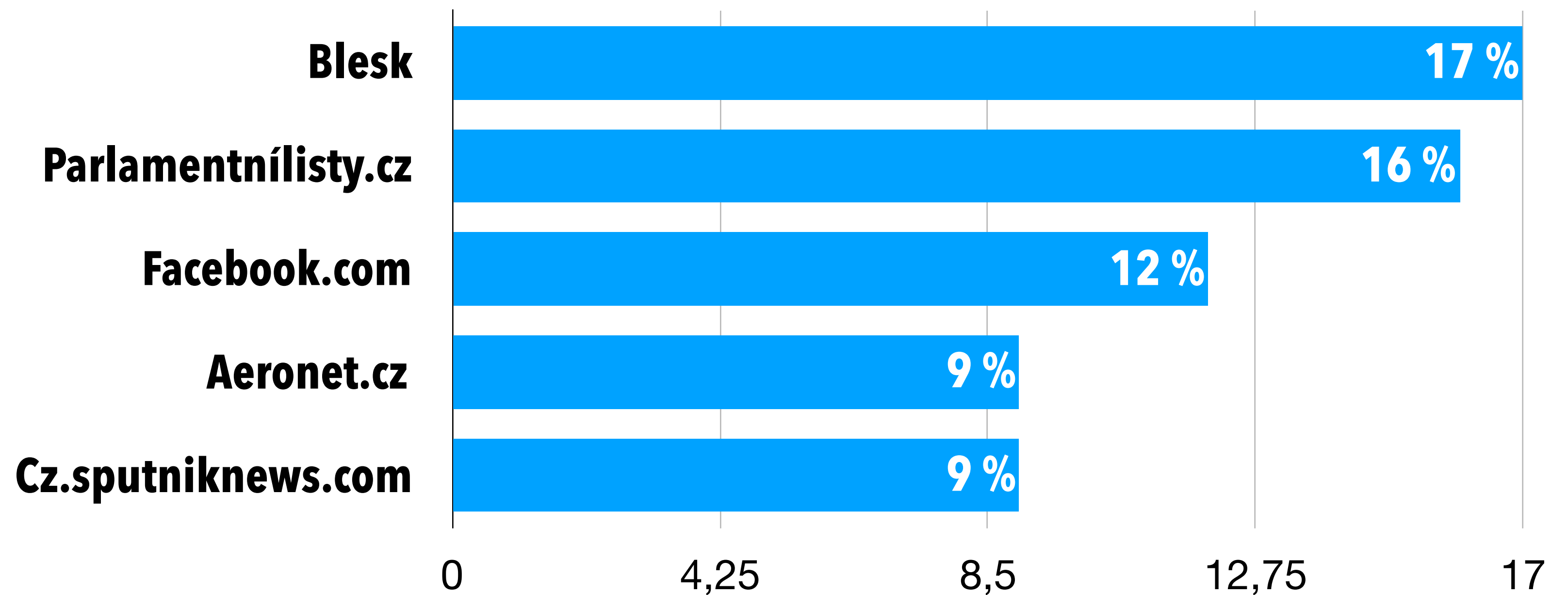
Nejvíce lidí, kteří nevědí, zda se s fake news setkali, nalezneme ve skupině 55 a více a to 42 %

Počet respondentů N=1015

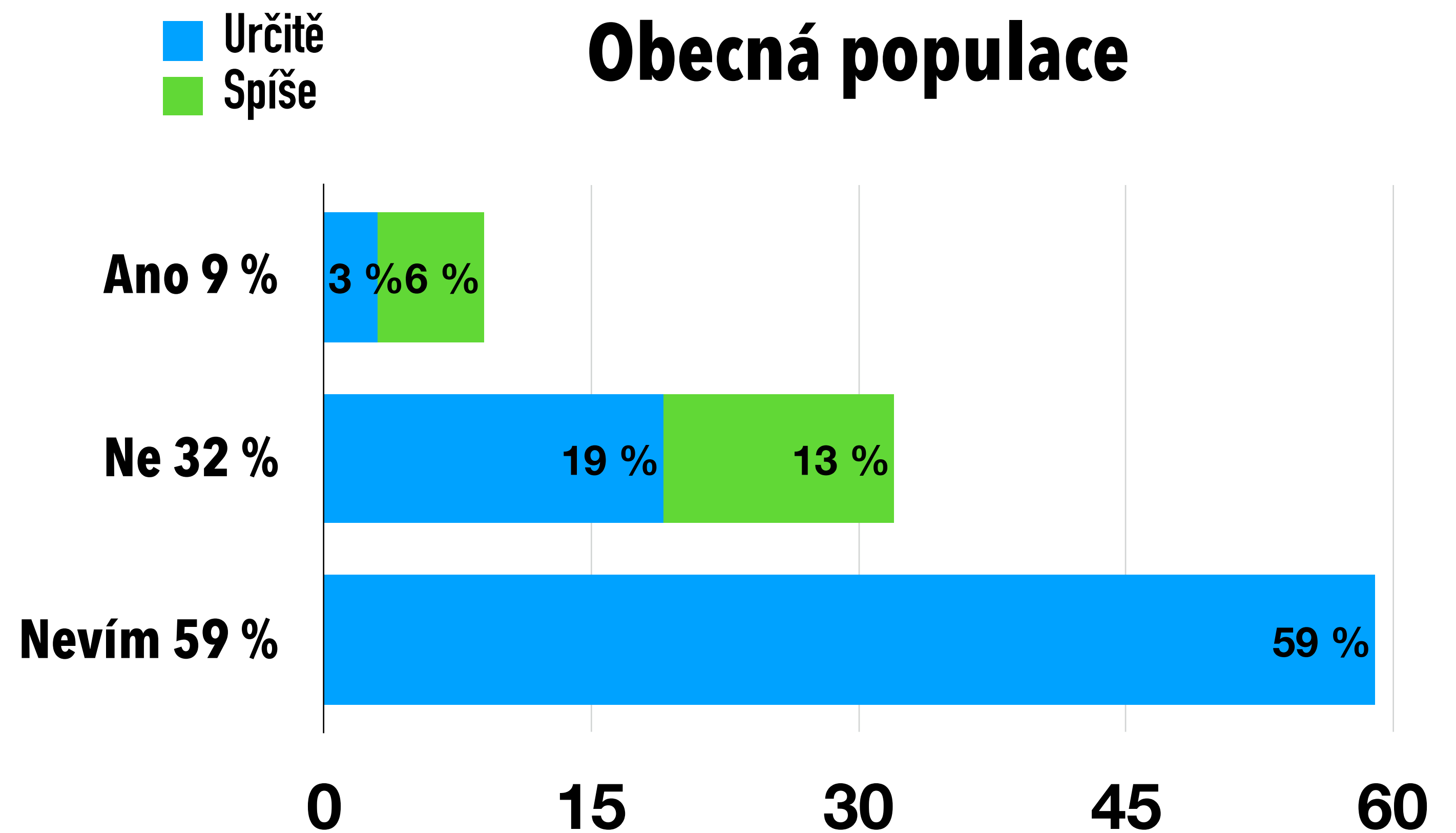
Které weby považujete za dezinformační?

Základem je skupina lidí, kteří tvrdí, že se v minulosti s dezinformačními weby či fake news setkali. Jedná se o spontanní znalost. Počet respondentů N=512.

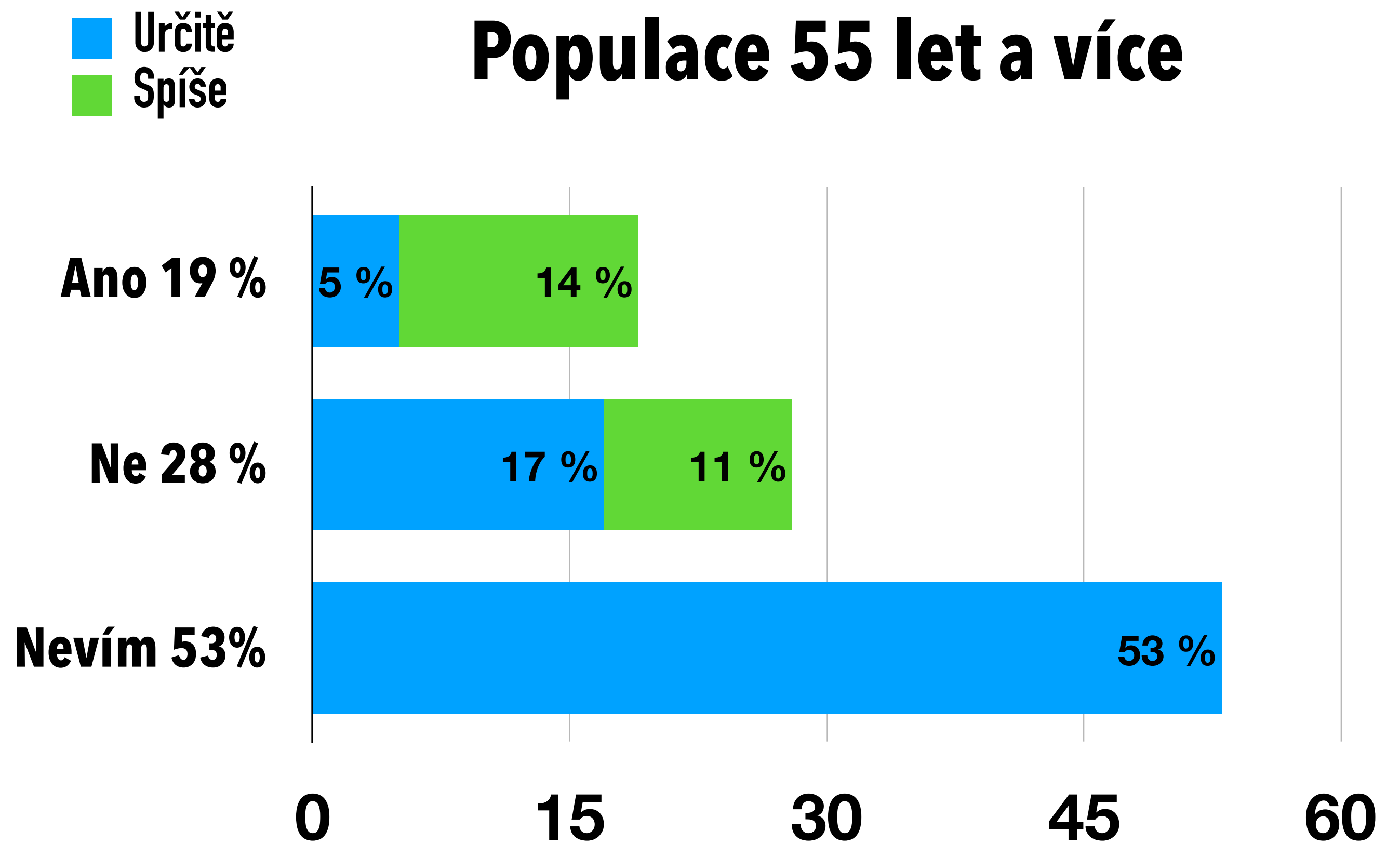
Demonstrace proti vládám v ČR, na Slovensku a v Maďarsku financuje George Soros?

Otázka: Domníváte se, že demonstrace proti vládám v České republice, na Slovensku a v Maďarsku financuje George Soros?
Celkový počet respondentů
N = 1015.

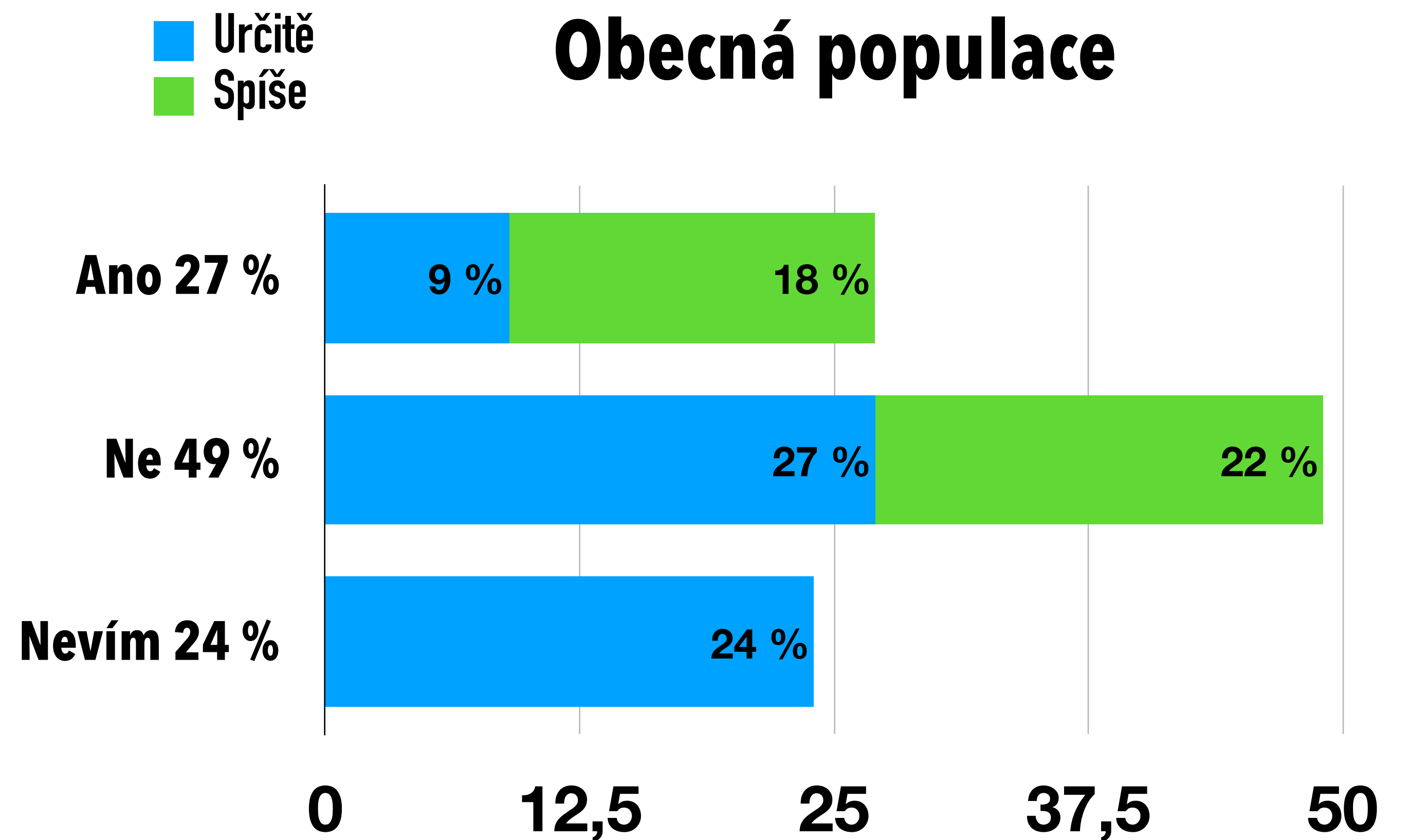
Demonstrace proti vládám v ČR, na Slovensku a v Maďarsku financuje George Soros?

Otázka: Domníváte se, že demonstrace proti vládám v České republice, na Slovensku a v Maďarsku financuje George Soros?

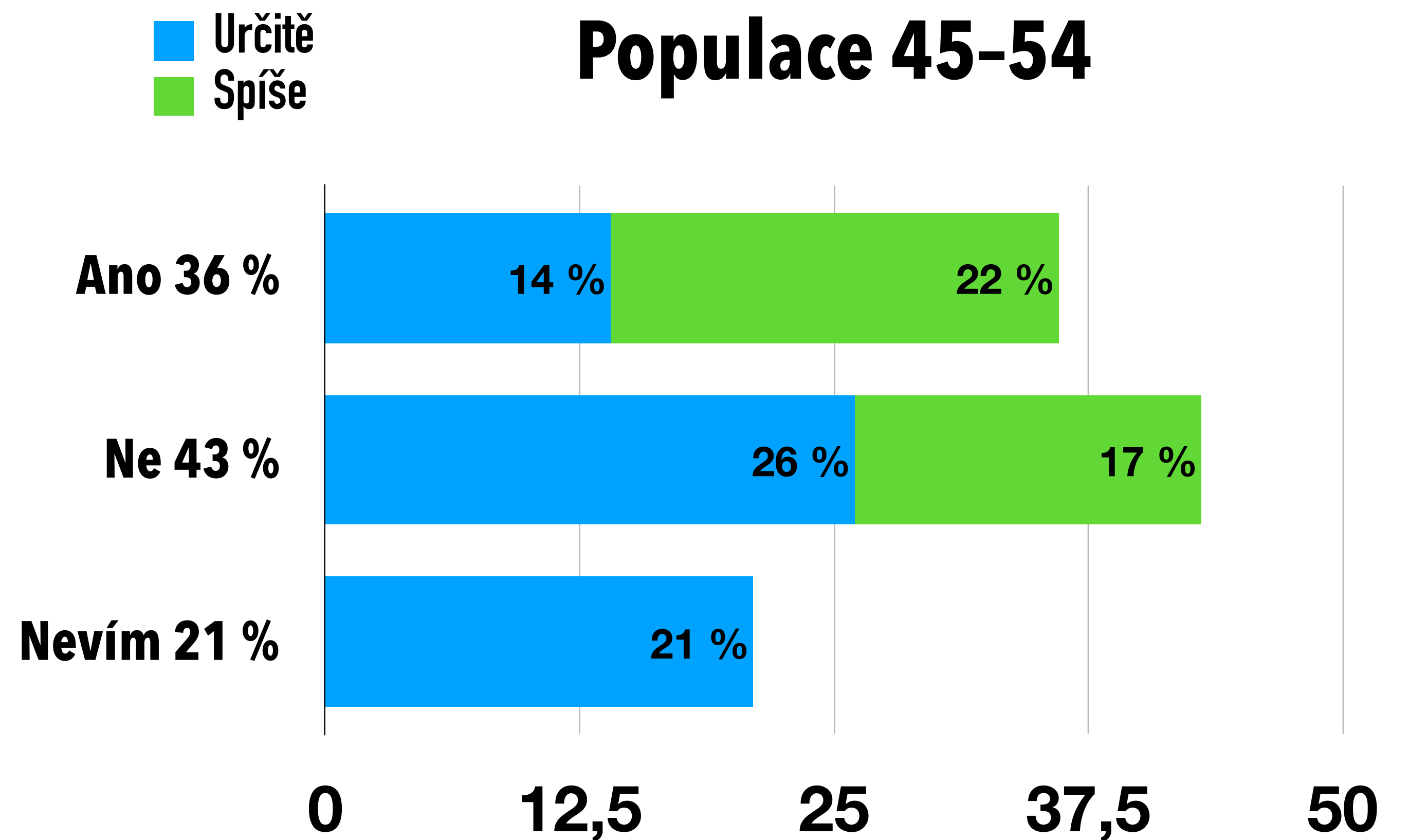
Nelegální migraci obyvatel muslimských zemí do Evropy organizuje EU?

Otázka: Domníváte se, že nelegální migrace obyvatel muslimských zemí do Evropy je ve skutečnosti záměrně řízená Evropskou unií? Celkový počet respondentů N = 1015.

Nelegální migraci obyvatel muslimských zemí do Evropy organizuje EU?

Otázka: Domníváte se, že nelegální migrace obyvatel muslimských zemí do Evropy je ve skutečnosti záměrně řízená Evropskou unií?

Znaky důvěryhodnosti zpravodajského serveru

Otázka: Které z následujících vlastností jsou pro vás zárukou „důvěryhodnosti“ zpravodajství v daném médiu a nejvíce na ně dáte při výběru zpravodajského zdroje? Počet respondentů $N = 1015$.

Silné signály důvěryhodnosti zpravodajského serveru

Zdroj, který u téměř všech článků uvádí jméno autora

Zdroj, jehož majitel není anonymní/ tedy je známý a dohledatelný

Veřejnoprávní zdroj

Zdroj, který v maximální míře produkuje vlastní zpravodajský obsah a nepřebírá pouze informace z jiných zdrojů

Zdroj, u kterého je odkaz/link na primární zdroj/zdroje (např. zahraniční článek).

Slabší signály důvěryhodnosti zpravodajského serveru

Silné a na trhu dlouho etablované médium s dlouhou historií

Osobnosti redaktorů, které znám a kterých si vážím

Zdroj, jehož vlastník není osoba spojená s politikou nebo prosazováním obchodních zájmů

Nehraje zásadní roli pro důvěryhodnost zpravodajského serveru

Zdroj, který publikuje mně blízké názory

Zdroj, který mi doporučují sociální sítě

Zdroj, který sledují a doporučují moji známí/kamarádi

Jak poznáte server, který je dezinformační

Otázka: Které z následujících vlastností podle Vás ukazují, že se jedná nejspíš o „dezinformační“ zpravodajský zdroj šířící „fake news“. Počet respondentů $N = 1015$.

Silné signály, že se jedná o dezinformační web

Vlastník zpravodajského zdroje je kontroverzní osoba (spojená s politikou nebo prosazováním obchodních zájmů)

Není jasný zdroj financování/vlastník

Není známo jméno šéfredaktora

Publikované články nejsou vždy autorsky označeny

Na webu není uvedeno sídlo redakce

Na webu není uveden kontakt na redakci

Silné signály, že se jedná o dezinformační web

Jasně převažující názorový proud

Zpravodajství je silně emocionálně zabarveno

Zpravodajství je vulgární, používá hrubý jazyk

Slabší signály, že se jedná o dezinformační web

Na stránce webů nenalezneme seznam členů redakce

Zdroj financování/vlastnictví média je ruský

Zdroj financování/vlastnictví média je čínský

Nehraje zásadní roli pro identifikace, že se jedná o dezinformační web

Zdroj financování/vlastnictví média je americký

Zdroj, který jako dezinformační považují moji přátelé/známí

Zdroj, který jako dezinformační označila ta media/veřejné osobnosti, kterým důvěřuji

Web se zaměřuje na téma migrace

Jasná deklarace média, že je alternativou proti „mainstreamovému“ zpravodajství

Metodologie

Výzkum byl realizován prostřednictvím internetového sběru (CAWI). Respondenti jsou součástí Českého národního panelu

Analýza dat byla provedena na vzorku 1015 respondentů.

Výběrové a vážící kvóty: pohlaví a věk kříženě, pohlaví a vzdělání kříženě, kraj a velikost místa bydliště. Váhy jsou v rozmezí 0,8 – 1,3.

Internetová populace 15+.

Terénní sběr dat proběhl v době od 3.4. do 14.4. 2019.

Dodržujeme standardy ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) a SIMAR (Sdružení agentur pro výzkum trhu a veřejného mínění).

Děkuji za pozornost
josef.slerka@nfnz.cz